

Tyresö kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

PM

2017-06-01

1 (18)

Diarienummer

2017/BUN 0031

Utredning mångfaldsenheten

Uppdrag från barn- och utbildningsnämnden

De senaste åren har mångfaldsenhetens verksamhet förändrats, andelen elever som behöver modersmålsundervisning och studiehandledning har ökat. Då förutsättningarna för mångfaldsenheten har förändrats samt att kostnaderna har ökat, inte minst för taxiresor ser vi det som angeläget att en genomlysning sker.

Barn- och utbildningsförvaltningen ges med anledning av detta i uppdrag att göra en genomlysning av mångfaldsverksamhetens verksamhet. Utredningen ska ge svar på hur verksamheten kan organiseras på ett mer effektivt och ändamålsenligt sätt samt hur hanteringen av taxiresor kan förändras för att uppnå högre kvalitet, lägre kostnader och minskad miljöpåverkan.

Innehållsförteckning

Mångfaldsenhetens verksamhet och organisation.....	3
Personal.....	3
Modersmålsundervisning.....	4
Studiehandledning.....	5
Mottagande.....	6
Introduktionsgruppen.....	7
Kostnader	9
Administration och tilläggsbelopp.....	11
Så gör andra kommuner.....	12
Analys och slutsatser	13
Verksamheten är ändamålsenlig.....	13
Utveckla administrationen genom e-tjänster.....	13
Åtgärder för att minska taxikostnader.....	15
Bilaga 1. Riktlinjer skolskjuts modersmål.....	17
Bilaga 2. Regelverk modersmålsundervisning.....	18

Mångfaldsenhetens verksamhet och organisation

Mångfaldsenheten arbetar med mottagning och placering av nyanlända elever, modersmålsundervisning samt studiehandledning på modersmål. Nuvarande organisering av mångfaldsfrågorna har funnits sedan 2007.

Genom att utveckla flerspråkiga elevers modersmål ökar förutsättningarna att eleverna ska nå goda resultat i övriga ämnen. Genom insatser i svenska som andraspråk, studiehandling och modersmål ökar elevernas möjligheter att nå målen och höja sina resultat.

Personal

Totalt arbetar 41 lärare på mångfaldsenheten motsvarande drygt 23 årsarbetare. Därutöver tillkommer enhetschef Lotta Strand. Majoriteten av lärarna är tillsvidareanställda och drygt hälften är legitimerade. Det finns i dagsläget inget krav på legitimation för modersmålslärare för att få en tillsvidare tjänst¹. Det råder generell brist på modersmålslärare, framförallt legitimerade.

Tabell 1. Personal tillhörande mångfaldsenheten

Typ av tjänst	Antal personer	Årsarbetare
Modersmålslärare	22	14,55
Modersmålslärare, obehörig	19	8,75
Enhetschef	1	1
Administratör	1	0,4
Totalsumma	43	24,7

En lärare i finska arbetar 20 procent med att administrera taxiresorna för eleverna i de yngre årskurserna. Administratören är placerad på förvaltningskontoret och avsätter två dagar i veckan till mångfaldsenheten. Då enhetschef Lotta Strand även fungerar som kommunens samordnare för nyanländas lärande beviljas ett statsbidrag från Skolverket motsvarande 138 200 kronor per år.

¹ Skollagen 2 kap. 20 §

Modersmålsundervisning

Goda kunskaper i och på modersmålet är av stor vikt för att lyckas i skolans övriga ämnen. Kommunen anordnar modersmålsundervisning om det finns minst fem elever som har ansökt om undervisning i ett språk och det finns lämplig lärare att tillgå². Begränsningen gäller inte för minoritetsspråken finska, jiddisch, romani chib, meänkeli och samiska³.

En elev har rätt till modersmålsundervisning om en eller båda vårdnadshavarna har ett annat modersmål än svenska. Språket ska talas hemma dagligen. Undervisningen ska inte vara på nybörjarnivå. Undantag görs dock för finska där kommunen erbjuder nybörjargrupper.

Undervisningen ordnas utanför elevens ordinarie schema. Modersmål har en egen kursplan med kunskapskrav från årskurs 6. Modersmålsundervisningen är 60 minuter i veckan. Det finns i dagsläget 119 modersmålsgrupper i kommunen.

Undervisningsgrupperna är åldersblandade och undervisningen kan ske på annan skola än där eleven går. Skolskjuts erbjuds för elever i årskurs F-3 enligt kommunens skolskjutsregler om undervisningen inte sker på hemskolan. Ett fåtal elever i årskurs 4 åker taxi på grund av långa avstånd. Vid dessa taxiresor krävs det att personal från fritidshemmet går ut och möter upp. Då taxin kan vara antingen för tidig eller försenad innebär detta ett bortfall från verksamheten som i vissa fall kan uppgå till 10-20 minuter.

Tidigare var vissa dagar avsatta för modersmålsundervisning. I dagsläget finns inget sådant schemaupplägg för kommunens skolor. Detta försvårar planering och schemaläggning.

Drygt hälften av eleverna med ett annat modersmål än svenska tog del av modersmålsundervisning i Tyresös kommunala skolor. Totalt deltar omkring 600 elever i kommunens modersmålsundervisning, varav cirka 100 elever i fristående skolor. I tabell 2 visas antal elever per skola och årskurs med modersmålsundervisning i kommunala skolor läsåret 16/17. De vanligaste språken var spanska, arabiska, dari, polska och ryska.

² Skolförordningen 5 kap. 10 §

³ Skollagen 10 kap. 7 §

Tabell 2. *Antal elever som läser modersmålsundervisning i kommunala skolor läsåret 16/17 (den 15 oktober 2016).*

Modersmål läsar 16/17	F-klass	Åk 1	Åk 2	Åk 3	Åk 4	Åk 5	Åk 6	Åk 7	Åk 8	Åk 9	Totalt
Bergfotens skola	8	8	9	11	4	5	5	0	0	0	50
Dalskolan	0	0	0	0	0	0	0	4	5	6	15
Fornuddens skola	2	2	4	1	2	2	1	0	0	0	14
Fårdala skola	5	10	5	2	4	0	2	0	0	0	28
Hanvikens skola	8	4	10	5	4	2	2	0	0	0	35
Krusboda skola	6	5	1	4	1	0	2	0	0	0	19
Kumla skola	3	11	5	5	3	5	4	2	5	12	55
Njupkärrs skola	14	22	22	10	15	12	15	0	0	0	110
Nyboda skola	0	0	0	0	3	3	0	15	18	19	58
Sofiebergsskolan	4	4	3	1	1	0	0	0	0	0	13
Stimmets skola	6	16	12	10	4	6	7	0	0	0	61
Strandskolan	1	1	4	2	3	1	2	1	4	0	19
Tyresö skola	3	2	1	3	3	1	2	4	3	3	25
Totalsumma	60	85	76	54	47	37	42	26	35	40	502

Studiehandledning

En elev som inte klarar att följa undervisningen på svenska har rätt att få stöd i form av studiehandledning på sitt modersmål om eleven riskerar att inte nå kunskapskraven i ett eller flera ämnen.⁴

I Tyresö kommun får nyanlända elever studiehandledning tre timmar i veckan under sitt första läsår i Sverige. Därefter två timmar i veckan under elevens andra läsår och en timme i veckan det tredje läsåret eller så länge behov finns. Ansökan för studiehandledning görs av respektive skola. Tillsammans med mentor, klasslärare eller ämneslärare planeras studiehandledningen med studiehandledaren. Studiehandledningen sker antingen i klassrummet under

⁴ Skolförordningen 5 kap. 4 §

lektionstid genom att läraren förklarar innehållet på elevens modersmål. Studiehandledningen kan även ske innan lektionen för att skapa förståelse för innehållet eller efter lektionen för att bearbeta kunskaper. Studiehandledningen sker oftast enskilt men kan även genomföras i mindre grupp om det finns fler elever med samma språk och behov. Vid studiehandledning åker läraren till elevens skola.

Studiehandledningen trappas ner med tiden i och med att elevens kunskaper i svenska ökar. Alla tvåspråkiga elever med annat modersmål än svenska kan ta del av studiehandledning vid behov under hela sin grundskoletid. Det gäller även om eleven är född i Sverige.

Mottagande

När en nyanländ elev anländer till kommunen kontakas enhetschefen för Mångfaldsfrågor som även är ansvarig för det första mötet med eleven och gör kartläggning del 1 enligt Skolverkets riktlinjer. Kontakt med enheten kan ske på olika sätt bland annat via kommunens service center, gode män, boenden, släktingar, vänner, besök på enheten direkt eller via integrationsenheten i kommunen. Vid det första mötet görs en översiktlig kartläggning om elevens tidigare skolgång och sociala status. Vid mötet deltar även en modersmållärare som språklig resurs och som blivande studiehandledare för eleven.

Modersmålläraren blir den språkliga bryggan mellan eleven och dess vårdnadshavare och skolan. Därefter kontakts rektorer i närområdet för att hitta en skolplacering enligt i första hand närhetsprincipen. Finns det önskemål om skola tas hänsyn till det. Genom att sprida elever till olika skolor ökar möjligheterna för en bra integrering. Oftast sker placeringen inom två veckor efter det första mötet. Elever placeras i första hand utifrån ålder men efter kartläggningen kan andra ställningstaganden behöva göras. När placeringen är klar informeras skolsköterskan på Nyboda skola om vilken skola som är mottagande enhet. Hon informerar sedan skolsköterskan på mottagande enhet. Skolsköterskorna träffar därefter eleven för hälsosamtal. På skolan görs sedan en kartläggning av elevens kunskaper i läsning och matematik enligt Skolverkets riktlinjer⁵. Vid kartläggningen deltar skolans egna lärare samt en modersmållärare.

⁵ Litteracitet och numeracitet, steg 2 av kartläggningen

De olika stegen vid skolplacering

1. Skolplacering bestäms i samråd med rektorer och mångfaldsenheten.
2. Skolsköterska på Nyboda skola med samordningsuppdrag informeras.
3. Skolan kallar till välkomstmöte.
4. Klassplacering och kartläggning av elevens kunskaper.

Tyresö kommun använder sig av direktintegrering, vilket innebär att elever inte placeras i förberedelseklasser inledningsvis utan direkt i en vanlig klass.

Direktintegrering motiveras med att eleven snabbare integreras och lär sig svenska i en klass där svenska talas dagligen. På Nyboda och Kumla skola dit flest nyanlända har kommit har skolan inrättat en grupp där nyanlända elever har sin utgångspunkt den första tiden som nyanländ. I gruppen undervisar en lärare i svenska som andraspråk. Alla nyanlända får studiehandledning på sitt starkaste skolspråk.

Introduktionsgruppen

Nyanlända elever i år 7-9 deltar i en introduktionsgrupp där de får hjälp att komma igång med svenska språket och förstå den svenska skolkulturen.

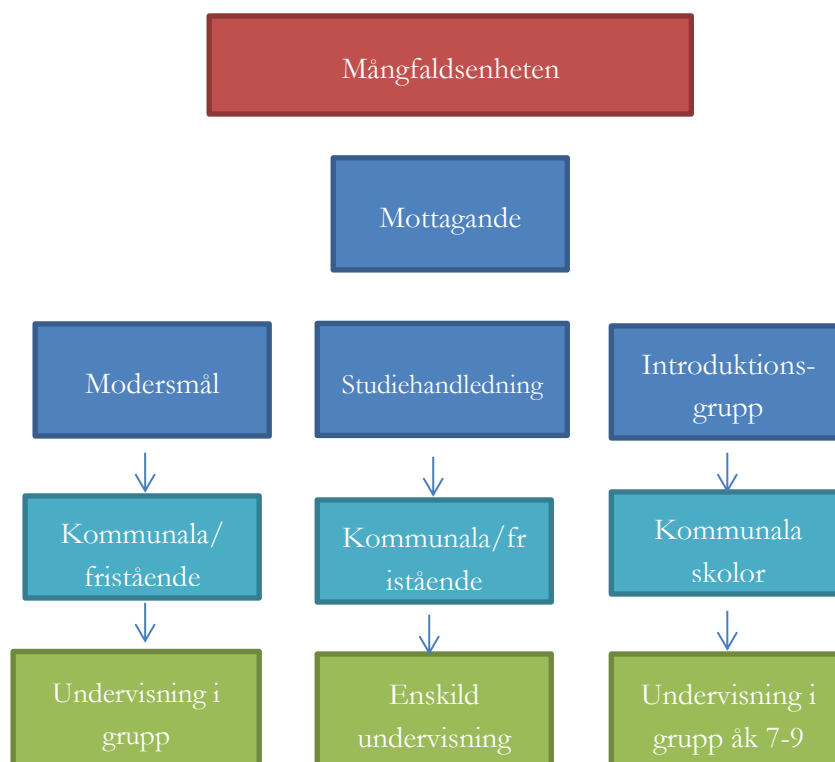
Introduktionsgruppen syftar till att introducera de nyanlända eleverna till det svenska språket, den svenska skolan och det svenska samhället. I introduktionsgruppen arbetar en sva-lärare 25 procent. Gruppen är placerad på Nyboda skola och är verksam två halvdagar i veckan. Förutom ämnet svenska som andraspråk så syftar introduktionsgruppen till att eleverna ska få förståelse för det svenska samhället och skolkulturen. Undervisningen utgår från elevernas enskilda behov och förutsättningar och följer ingen specifik kursplan. Gruppen är kommunövergripande men för tillfället deltar inte eleverna på Kumla skola då skolan valt att göra en egen organisation för nyanlända. Avståndet till Nyboda skola har även varit ett skäl.

För den nyanlända eleven tar det upp till två år att lära sig ett språk som fungerar i vardagen. Ett kunskapsrelaterat språk tar ännu längre tid - upp till åtta år. De nyanlända behöver lära sig ett nytt språk och utveckla ämneskunskaper

på det nya språket. Dessutom möter de en ny skolkultur och inte sällan en helt ny syn på kunskap och lärande.

Kompetens i svenska som andraspråk är nödvändig för att ge eleverna förutsättningar att klara undervisningen. Då denna kompetens ibland saknas på skolorna så fyller introduktionsgruppen en viktig funktion för den nyanländes introduktion. Eleverna stannar i regel omkring ett år i introduktionsgruppen.

Organisationsskiss

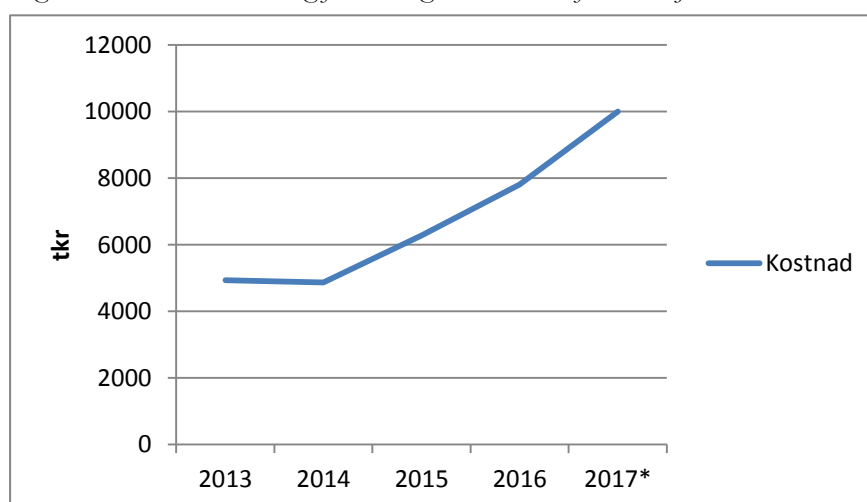

Kostnader

Elever i förskoleklassen till och med årskurs 3 har möjlighet att åka taxi till och från modersmålsundervisningen⁶. Omkring 100 elever använder taxi för att ta sig till och från undervisningen. När eleverna åker taxi behöver fritidspersonal lämna och möta upp vilket blir ett avbrott i verksamheten och blir personalkrävande.

Kostnaderna för skolskjuts har ökat de senaste åren, se figur 1. Inom skolskjutsen ryms bland annat taxiresor för modersmålsundervisning, särskola och externa placeringar. I bilaga 1 redovisas kommunens riktlinjer för skolskjuts för modersmålsundervisning.

Figur 1. Barn- och utbildningsförvaltningens kostnader för skolskjuts sedan 2013, tkr.

*Prognos för 2017

Även antalet elever som åker taxi har ökat de senaste åren. Den största andelen elever som åker taxi återfinns inom modersmålsundervisningen. Det är även här som den största ökningen har skett sedan 2013, se tabell 3.

⁶ Dnr 2015/BUN 0092

Tabell 3. *Antalet elever som åker taxi per år och kategori.*

Antal elever som åker taxi	2013	2016
Taxi	63	64
Taxi särskola	25	31
Modersmål	84	96
Summa	172	191

I den ospecificerade kategorin ”taxi” ingår resor för elever till och från resursskolor samt elever som inte kan ta sig till skolan på grund av funktionsnedsättning eller då det saknas andra kommunikationssätt.

Kostnaden för skolskjuts har ökat i högre grad jämfört med antalet elever. Anledningen till de dyrare taxiresorna beror bland annat på:

- Fler resor för externa placeringar på långt avstånd från Tyresö.
- Fler yngre elever med modersmålsundervisning.
- Fler elever som använder taxi i särskolan.
- Fler resor beviljade till och från fritidshemmen under skolloven.
- Fler elever som åker ensamma i taxin.
- Kostnadsökning från leverantören motsvarande 3 procent sedan 2013.

Att fler elever får modersmålsundervisning i de lägre årskurserna förklarar delvis de ökade kostnaderna. Utredaren gör dock bedömningen att resor till andra kommuner för externa placeringar står för den största ökningen.

Det är i dagsläget inte möjligt att särredovisa taxikostnaderna för externa placeringar. I det nya avtalet för skolskjuts som träder i kraft sommaren 2017 kommer taxikostnaderna kunna särredovisas på ett tydligare sätt.

Utöver kostnader för taxiresor har mångfaldsenheten även utgifter för omkring 15 busskort. Detta utgör en mindre kostnad i sammanhanget.

Administration och tilläggsbelopp

Utvecklingsförvaltningen betalar för modersmål och studiehandledning som genomförs i gymnasieskolan.

De fristående skolorna betalar inte för modersmålsundervisning eller studiehandledning. Skälet till detta är att skolpengen inte ska täcka kostnader för modersmålsundervisning då detta bekostas av mångfaldsenheten.

Studiehandledning genomförs i mindre omfattning på de fristående skolorna, främst på Tyresö Montessoriskola och Brevik skola. I de fristående skolorna finns 13 modersmålsgrupper motsvarande ungefär 70 procent av en heltidstjänst. Modersmålsundervisningen i de fristående skolorna motsvarar 20 procent av den totala verksamheten för modersmål.

Skolorna registrerar själva vilka elever som får modersmålsundervisning och/eller studiehandledning. Förvaltningskontoret registrerar vilka elever som läser svenska som andraspråk efter kommunikation med skolorna. Varje månad skickar mångfaldsenheten en excelfil med uppgifter om vilka elever som är nyanlända. Tilläggsbelopp fördelas varje månad.

Tilläggsbelopp:

Sva-peng: 1 900 kronor per månad för varje elev som läser svenska som andraspråk. Gäller endast elever på kommunala skolor i Tyresö. Skolornas administratörer meddelar förvaltningskontoret vilka elever som läser svenska som andraspråk.

Nyanländ-peng: 1 500 kronor per månad för varje elev som har bott i Sverige i högst två år. Gäller endast elever på kommunala skolor i Tyresö. Beloppet begränsas till elever som anlänt sedan 2016. Mångfaldsenheten meddelar förvaltningskontoret vilka elever som är nyanlända.

Modersmåls-peng: Berör endast skolor utanför kommun med elever från Tyresö som har modersmålsundervisning.

Systemet IST Analys har en tilläggsfunktion för nyanlända elever. Systemet håller automatiskt reda på vilka elever som är nyanlända över tid utifrån invandringsdatum. Funktionen möjliggör även för ett smidigare uttag av uppgifter inför ansökan om ersättning för asylsökande från Migrationsverket. Att använda funktionen fullt ut innebär en kostnad. Förvaltningen planerar att göra ett studiebesök för att se hur bland annat Täby kommun arbetar med funktionen.

Så gör andra kommuner

Organisationen av modersmål och studiehandledning varierar mellan olika kommuner. Vissa kommuner har förberedelseklasser för nyanlända elever medan andra liksom Tyresö tillämpar direktintegrering.

I Värmdö kommun ansvarar och bekostar vårdnadshavare själva elevens resor till och från modersmålsundervisningen. I Helsingborgs kommun åker lärarna ut till de yngre elevernas skolor. I Helsingborg är det dock endast ett mindre antal elever i de lägre årskurserna som har modersmålsundervisning. I Lidingö kommun erbjuds elever i årskurs 1-3 transport mellan sin ordinarie skola och skolan för modersmålsundervisning.

I vissa kommuner tillämpas distanslösningar om modersmåls lärare saknas. Majoriteten av kommuner erbjuder liksom Tyresö endast modersmålsundervisning om det finns grupper om minst fem elever.

I bland annat Solna och Lidingö erbjuds inte modersmålsundervisning i förskoleklass. Andra kommuner, t.ex. Karlstad, erbjuder modersmålsstöd i förskolan och förskoleklass från det år barnet fyller två år.

I Stockholms stad betalar varje skola, kommunal som fristående, för modersmålsundervisning och studiehandledning från en särskild enhet inom Utbildningsförvaltningens avdelning för uppdrag kring lärande och elevhälsa.

Analys och slutsatser

Den absolut största utgiften för mångfaldsenheten är lärarnas löner. Det är inte möjligt att minska antalet modersmåls lärare eller sva-lärare utan att kvaliteten i undervisningen påverkas negativt.

Verksamheten är ändamålsenlig

Utredaren gör bedömningen att mångfaldsenhetens verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Det finns en inarbetad rutin för placering samt kartläggning av elevernas kunskaper. Introduktionsgruppen ger eleverna möjlighet att få en sammanhållen bild av den svenska skolan och det svenska samhället vilket ger studierna ökad mening.

Genom en sammanhållen organisation där mottagande, första steget i kartläggningen, introduktionsgruppen, modersmålsundervisning samt studiehandledning tillhör samma enhet skapas enhetlighet och flexibilitet. Möjligheten att hitta flexibla lösningar är nödvändig då antalet nyanlända snabbt kan variera över tid samt att kunskapsnivån varierar stort bland de nyanlända. Då kompetens och erfarenhet av detta arbete saknas på några skolor blir denna organisation ett effektivt resursutnyttjande.

Däremot kan rutinerna och administrationen för mottagande förtydligas och effektiviseras.

Utveckla administrationen genom e-tjänster

Administrationen sker i dagsläget i hög grad genom manuella metoder. Organisationen är till stor del personberoende av Lotta Strand som sköter många av kontakterna. Av denna anledning är organisationen sårbar och skulle drabbas vid t.ex. en längre frånvaro. Genom att i högre utsträckning använda e-tjänster kan administrationen effektiviseras.

Förslag rutin för registrering av nyanlända elever

- Service center eller administratören på mottagande skola fyller i en blankett genom kommunens e-tjänster. I blanketten ingår bland annat elevens namn, adress, födelsedatum och dossiernummer.
- Uppgifterna godkänns av Lotta Strand i systemet för e-tjänster.
- Förvaltningskontorets administratör överför uppgifterna från blanketten till fliken för nyanlända i Extens.
- Uppgifterna i Extens används bland annat vid resursfördelning samt ansökan om medel från Migrationsverket.
- Den excel-fil som i dagsläget skickas fram och tillbaka mellan förvaltningskontoret och mångfaldsenheten kan på sikt fasas ut.

Upplägget bedöms minska administrationen samt minska risken för fel. Det blir även ett ökat informationsutbyte när både skolorna och förvaltningen har tillgång till samma uppgifter i Extens.

Blanketter i e-tjänster kan även användas för ansökningar om modersmål och svenska för invandrare. I dagsläget görs detta manuellt genom mejlkontakt. Detta skulle inledningsvis kräva ett ökat administrativt stöd till mångfaldsenheten. På sikt bedöms dock upplägget effektivisera organisationen och frigöra tid för att utveckla modersmål, studiehandledning samt kompetensutveckling för enhetens pedagoger.

Åtgärder för att minska taxikostnader

Genom att minska nyttjandet av taxi för modersmålsundervisning kan kostnaderna minska. Detta minskar även behovet av den administrativa tjänsten motsvarande 20 procent som en modersmåls lärare avsätter för hanteringen av taxiresor. Samtliga förslag skulle innebära en uppdatering av nuvarande riktlinjer för skolskjuts.

De ökade taxikostnaderna kan endast delvis förklaras med ett ökat elevantal i de yngre åldrarna med modersmålsundervisning. Nedanstående alternativ anses därför ha en begränsad effekt på kommunens totala kostnader för skolskjuts.

Förslag 1. Vårdnadshavare ansvarar för att eleverna tar sig till och från modersmålsundervisningen.

Detta minskar kostnaderna för taxiresor samt innebär att skolans personal inte behöver avbryta fritidsverksamheten för att möta upp taxin.

Detta alternativ är det mest kostnadseffektiva då både taxikostnader och behovet av den administrativa tjänsten upphör. Förslaget bedöms ha en viss positiv miljöpåverkan om elever i högre utsträckning går, cyklar eller åker buss till undervisningen. Denna effekt minskar dock om taxiresor byts ut mot att vårdnadshavare istället skjutsar eleverna. Konsekvensen av förslaget kan bli att färre vårdnadshavare väljer att låta sina yngre barn läsa modersmålsundervisning. Detta kan i sin tur leda till att vissa elever går miste om att utveckla sin tvåspråkighet.

Förslag 2. Samla all modersmålsundervisning på Nyboda skola och hämta upp elever med buss.

I dagsläget bedrivs modersmålsundervisning på olika skolor. Genom att samla modersmålsundervisningen på Nyboda skola och hämta upp elever med buss skulle kostnaderna för taxi minska. Nyboda skola är lämplig eftersom skolan har störst tillgång till lokaler samt att mångfaldsenheten är placerad där. Bussen skulle i första hand hämta upp de yngre eleverna men även äldre elever kan dra nytta av att det finns en ordnad transport.

Upplägget innebär en kostnad för att köpa in busstransport samt att schemalaggningsen av modersmålsundervisning i viss mån behöver samordnas.

Förslaget bedöms innebära lägre kostnader jämfört med dagens taxiresor. Det är samtidigt mindre sannolikt att vårdnadshavare väljer bort modersmålsundervisning med hänvisning till att de inte kan ordna med säker transport på egen hand. Förslaget innebär fortsatt att personal i fritidshemmen behöver avbryta verksamheten för att möta upp. Om modersmålsundervisningen i viss mån samordnas kan dessa avbrott dock begränsas. Förslaget innebär en minskad miljöpåverkan jämfört med dagens upplägg.

Förslag 3. Inte erbjuda modersmålsundervisning till barn i förskoleklass som får modersmålsundervisning.

Förslaget innebär att drygt 60 elever i förskoleklassen inte får ta del av modersmålsundervisning. Enligt skollagen ska förskolan och förskoleklassen arbeta för att barn och elever med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål. Det finns dock inte samma krav som i grundskolan vad gäller modersmålsundervisning.

Detta förslag bedöms få en mindre inverkan på kostnaderna för taxi samt en begränsad effekt på miljöpåverkan. I viss mån minskar elevgrupperna om förskoleklassen inte läser modersmål. En konsekvens kan bli att vårdnadshavare blir besvikna då eleverna får vänta till grundskolan innan de kan ta del av undervisningen. Eleverna går även miste om möjligheten att vid en tidig ålder utveckla sin tvåspråkighet.

Förslag 4. Modersmåls lärare åker ut till skolorna för att bedriva modersmålsundervisning med elever i årskurs F-3.

Detta minskar kostnaderna för taxiresor men ökar samtidigt tjänstgöringsgraden för lärarna. Eleverna i årskurs F-3 som tar del av modersmålsundervisning och använder taxi uppgår till omkring 100 elever med cirka 30 olika språk. Eleverna är spridda på olika skolor vilket i högre utsträckning skulle innebära undervisning i mindre grupper eller enskilt. Utredaren bedömer att detta alternativ riskerar att bli mer kostsamt jämfört med dagens upplägg där eleverna åker taxi för undervisning i grupp. Upplägget är även pedagogiskt sett är ett sämre alternativ då om gruppdynamik och lärprocesser försämras på ett betydande sätt.

Bilaga 1. Riktlinjer skolskjuts modersmål

Riktlinjer skolskjuts modersmålsundervisning

Dnr 2015/BUN 0092 från 2015-05-31

- a) Skolskjuts anordnas för elever med modersmålsundervisning där avståndet mellan skola och platsen för modersmålsundervisning överstiger
 - i. 2 km för årskurs F-3
 - ii. 3 km för årskurs 4-9

- b) Skolskjuts anordnas också för elever i årskurs 1-3 om det inte finns trafiksäker gångväg inom avståndet 2 km eller om det på grund av tidspassning är nödvändigt. Gällande tidspassningen är grundregeln att eleven måste ha minst 30 minuter på sig för att gå 2 km.

- c) Skolskjuts från modersmålsundervisningen beviljas endast för elever som ska åter till skolans område och som är beviljade skolskjuts i enlighet med ovanstående punkter.

Bilaga 2. Regelverk modersmålsundervisning

Sammanfattande regelverk modersmålsundervisning

Enligt Skollagen, 10 kap 7 §, ska elev som har vårdnadshavare med annat modersmål än svenska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om:

1. Språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet,
2. och eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet.

Enligt Skolförordningen 5 kap § 7 är huvudmannen även skyldig att erbjuda elever som är adoptivbarn och har ett annat modersmål än svenska, modersmålsundervisning, även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet.

Skolförordningen 10 kap § 10 säger vidare att en huvudman är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om

1. minst 5 elever som ska erbjudas undervisning i språket önskar sådan undervisning,
2. och det finns en lämplig lärare.

Punkten ett ovan gäller inte de nationella minoritetsspråken (finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska).

Rektor beslutar om elevs modersmålsundervisning, enligt skolförordningen.